

Asia: VN/463/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Asiakasmitoitus on esityksessä kohdennettu 0-17-vuotiaiden lasten asioista vastaaville sosiaalityöntekijöille. Jälkihuollon sosiaalityötä asiakasmitoitus ei siis koski 18- 25- vuotiaiden osalta. Nyt asiakasmäärä on 54/ jälkihuollon sosiaalityöntekijä ja joitakin vuosia asiakasmäärä tulee kasvamaan pelkästään ikärajan muutos huomioiden. Jälkihuollossa on alle myös alle 18-vuotiaita. Jälkihuoltonuoret ovat lastensuojelun viitekehyksessä.

2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?

-

3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?

Hyvä parannus, tekstinä selkeä.

4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?

Tämän pykälän sisältö ja merkitys/tarkoitus on vielä epäselvä. Kaikki avohuollon tukitoimet ovat jo nyt tehostettuja, on olemassa mm. 36§ mukaan tehostettu perhetyö ja perhekuntoutus.

Mihin pykälä velvoittaa ja mihin kohtaan tehostettu avohuollon tukitoimi tarkemmin tulee erona nykytilanteeseen? ...Yli palvelurajojen muodostuv asiakastyö, tiimityö, keitä tämä velvoittaisi lastensuojelun lisäksi, miten tähän voidaan varata resursseja.

5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelyltään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?

Onko tällaisia paikkoja riittävästi, siirtymäaika tarvitaan. Nämä vaativan tason paikat ovat tarpeen. Tällainen tarkka määrittely ohjaisi yksikön toimintaa.

Päihdehoidon kesto nykyisin usein vain 30 vrk, eli lyhyt, ja osaaminen ei välttämättä ole nyt riittävää.

6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaika vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Jyväskylässä toteutetaan näin. Käytännössä tämä esitys tuo tarpeellisen henkilöstön lisäämisen nykyiseen. Lisäksi olisi hyvä jatkuvan yhteistyön kannalta, jos saataisiin nuorisopsykiatriin työskentelyä sairaanhoitopiiriltä, kuten viime vuoden loppuun asti saatiin. Nyt lääkäripalvelu hankitaan kilpailutettuna ostopalveluna.

7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitukset tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Resurssin lisääminen on tärkeää.

Nykyinen kaupungin oma kriisi- ja vastaanottotoiminta ei ilmeisesti kuitenkaan kuulu tähän 49 a §: eli sitä ei ole luokiteltu vaativaksi sijaishuolloksi.

Arki näissä yksiköissä on aikamoista, mm. päivystykselliset tilanteet, useita lapsia yhtä aikaa kriisitilanteessa. Voisi olla hyvä määritellä myös tämä toiminta.

Henkilöstömitoituksen lisääminen on välttämätöntä, mm. kun erityisen huolenpidon ajat pidentyvät. Lisäksi esim. vaatimus ulkoilulle on hyvä, mutta siihen tarvitaan resursseja.

8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Hyvä asia pystyä estämään kiihtyneen lapsen karkaaminen. Lvr-päätös edellytyksenä rajaa äkillisiä yllättäviä karkaamistilanteita, onko lvr tarpeen etukäteen, ei ole mahdollista akuutissa tilanteessa tehdä ennen kiinnipitämistä. Tilanteessa kyse minuuteista. Käytännössä on työntekijä saattanut ottaa riskin rikkoa lakia, luottaen hätävarjelupykälään ja tarttunut karkuun lähtevän hihaan. Olisi hyvä tarkentaa tämä kohta vielä!

9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Hyvä sekä sosiaalityön että laitoksen osalta, että poliisi tulee mukaan kiinniottotilanteeseen.

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

Mahdollisuus kontrolliseulojen ottamiseen laitoksessa hyvä ja looginen muutos: nuori voi haluta näyttää päihteettömyyttään. Muutenkin hyvä.

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

-

Anttonen Tarja
Jyväskylän kaupungin lastensuojelun palvelut